

—Sí, i sort, perquè si ens trobéssim en el terreny anticonstitucional ja hauríem begut oli. Ens trobem en una situació molt incòmoda, perquè la Constitució s'ha entès d'una manera que fa molt difícil reivindicar un espai de sobirania fiscal per a Catalunya.

—Així, hi ha alguna altra via alternativa possible, un pla B?

—Hi ha la disposició addicional I de la Constitució respecte als drets històrics de les comunitats forals. La interpretació que se n'ha fet, de comunitat foral, és només les diputacions forals, però en realitat, una comunitat foral és una comunitat que ha tingut furs, lleis pròpies. I Catalunya ho és, com també ho és l'Aragó. De fet, l'Aragó va aprofitar aquesta disposició, i va posar una disposició que deia que l'Estatut no significava renunciar als drets històrics. Però Catalunya mai ha fet valer els seus drets històrics.

—Què suposaria per a Catalunya reclamar aquests drets?

—Si nosaltres tinguéssim un reconeixement d'aquestes característiques, tindríem la mateixa bilateralitat que ara té Euskadi per aquesta via. Si defenssem això, la nostra societat civil podrà entendre molt bé que Catalunya no és la Rioja, ni Múrcia. Crec que encaixar en la Constitució el clam del dèficit fiscal és molt més difícil que encaixar-hi els drets històrics, que tenen més cobertura legal que no la balança fiscal.

—No se n'ha parlat gaire, d'aquesta via. Per què?

—Ha quedat relativament aigualit per la nostra classe política, però em consta que ara ja hi ha un cert moviment per reconduir aquesta situació. És un pla B per si el pla A, per la via parlamentària, no funciona.

—Vostè i Jordi Pons acaben de publicar *Anàlisi dels fluxos redistributius territorials a l'estat espanyol*, on recullen els dotze principis que haurien d'inspirar aquesta redistribució. Quines conclusions en podem treure?

—Després d'un gradualisme de peix al cove, que encara semblava que era Catalunya la que espoliava Espanya, és el moment de refundar els principis de redistribució sobre criteris lògics i acadèmics, no sotmesos als interessos polítics particulars.

Gemma Aguilera

Estapé respon

Fabià Estapé

“Passarem de cobrar a pagar”

—L'estat espanyol va en vies de convertir-se en el gran perjudicat de l'ampliació de la UE cap a l'est?

—Si no és el gran perjudicat, evidentment sera un dels perjudicats. Per dos factors. Primer, el gran creixement econòmic que hem tingut des del 12 de juny del 1986, quan el Govern presidit per Felipe Gonzalez va aconseguir l'ingrés d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea. En segon lloc, per la integració d'un estol de països del centre i est d'Europa d'un nivell econòmic molt més modest. Perquè els lectors d'EL TEMPS s'adonin d'aquesta modèstia: sàpiguen que avui Polònia, que és l'exemple més destacat, ha assolit el nivell econòmic que tenia Espanya el 1953. Per acabar, la lògica de la integració econòmica europea ens porta cap a un camí on Espanya, en compte de cobrar, haurà de pagar.

—I qui n'és el gran beneficiat?

—Tot l'espai europeu, a l'espera, sobretot, de la decisió que, un dia o altre, pugui o vulgui adoptar aquest Hamlet de la política que és en Tony Blair.

—Per què Espanya pot perdre els fons de cohesió europeus, perquè ja és més rica o perquè han arribat nous socis que són més pobres?

—Per les dos raons. La primera és la més important. I s'hauria de tenir en compte que tot venia dit en els acords de la conferència d'Edimburg del desembre de 1991, quan va ser Felipe Gonzalez el que va exposar la “teoria” dels fons de cohesió i va aconseguir una ajuda per a l'economia espanyola que ha durat fins ara. I cal recordar que, quan es negociava, substancialment, una ajuda financera d'Alemanya i França a Espanya, el líder de l'oposició, José María Aznar López, manifestava en un comunicat històric que se sentia avergonyit quan veia que el president del Govern espanyol anava a l'estranger com un “pidolaire”. Magnífica manera d'entendre el que ara en diuen patriotisme constitucional!

—La Comissió Europea proposa que en compte de perdre aquests fons de cop el 2007 hi hagi un període transitori de dos anys per anar adaptant-se a la nova situació. Trobeu que s'acabarà acceptant?

—Espero que sí. Però no oblidem que, en aquests moments, l'economia alemanya passa moments crítics i que l'economia francesa no deixa de ser galdosa. Em preocupa la salut econòmica dels pagans habituals.

—El canceller alemany, Schröder, que diu ser tan amic de Zapatero, tampoc sembla gaire disposat a donar un cop de mà a Espanya...

—Tingueu en compte que té la majoria parlamentària en perill i les xifres d'atur més altes des que va acabar la Segona Guerra Mundial. Voldria que la gent amb sentit comú tingués en compte que quan no es pot arribar a final de mes, se't fa difícil donar bestretes.

—De tota manera el Govern espanyol aspira a allargar el període transitori fins a quatre o cinc anys. Creieu que somien truites?

—No té més remei que demanar-ho. No puc fer més que declarar la meua admiració i amistat cap a Felipe Gonzalez. No veig cap persona amb la capacitat seductora que Gonzalez va demostrar el desembre del 1991. Només uns diré que l'endemà de l'aprovació dels fons de cohesió a Edimburg, quan tres periodistes alemanys especialitzats preguntaven a Kohl perquè havia aprovat un impost contra Alemanya va respondre la cosa més inversemblant: “És que vostès no saben que González és un mag amb les xifres.” Ho va improvisar tot i els va convèncer.

—A Catalunya i les Balears suposaven el gruix dels ajuts comunitaris, i al País Valencià això s'ajunta amb la pèrdua dels fons regionals perquè ja no se la considera una zona pobra. Encara patirem més?

—Potser sí. No puc deixar d'admirar l'habilitat que van tenir alguns polítics valencians per aconseguir situar el País Valencià com a país pobre i subdesenvolupat.

—Què pensa de la política de Mariano Rajoy?

—Mentre el senyor Rajoy vulgui volar amb dues ales, la de l'Acebes i la del Zaplana, volarà difícilment perquè porten perdigons a l'ala.

Toni Canís